



**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-217/23-S

Název	Dětský domov, Unhošť, Berounská 1292
Sídlo	Berounská 1292, 273 51 Unhošť
E-mail	reditel@dd-unhost.cz
IČO	61 894 711
Identifikátor	600 027 741
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jiří Beránek
Zřizovatel	Středočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Berounská 1292, Unhošť
Inspekční činnost na místě	6. – 8. února 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání a školských služeb poskytovaných dětským domovem a zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu (dále ŠVP) podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „zařízení“) vykonává činnost dětského domova

(dále „domov“) a školní jídelny (dále „jídelna“).

V šesti rodinných skupinách (dále RS) bylo k termínu inspekční činnosti umístěno 34 dětí a mladistvých na základě soudem nařízené ústavní výchovy nebo předběžného opatření, smlouva mezi zletilou nezaopatřenou osobou a ředitelem zařízení do ukončení přípravy na budoucí povolání byla uzavřena s devíti dospělými osobami. Nejvyšší povolený počet lůžek v domově je 48. Přítomno bylo 42 dětí a dospělých, jedna dívka byla v době inspekční činnosti umístěna v léčebném zařízení. Jedno dítě je předškolního věku, 25 dětí plní povinnou školní docházku v základních školách. Patnáct dívek a chlapců se vzdělává ve středních školách a jeden chlapec na vysoké škole. Jedenáct dětí mělo diagnostikované školským poradenským zařízením speciální vzdělávací potřeby. Čtyři mladiství bydleli samostatně ve dvou startovacích bytech. Školní jídelna zajišťuje celodenní stravování mimo víkendů, kdy si vaří samy RS.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepce rozvoje domova pro roky 2022-2024 vychází z analýzy jeho aktuálních potřeb a je správně zaměřena na posílení pedagogického sboru o odborné pracovníky a na zvýšení připravenosti dětí na samostatný život. K tomuto cíli směřují nejen roční a týdenní plány výchovně vzdělávací činnosti domova, ale také plány rozvoje osobnosti dětí (dále PROD). S koncepcí jsou seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci a její cíle se snaží uplatňovat v praxi.

Na řízení domova se kromě ředitele domova (dále „ředitel“) podílí také jeho zástupkyně, vedoucí vychovatel a psychologka. Kvůli dlouhodobému výpadku sociální pracovnice převzala její povinnosti užší vedení domova, dochází tak ke kumulování funkcí, které má negativní dopad na celkový chod domova. Přenos informací z RS probíhá na každodenních operativních schůzkách, kterých se účastní vychovatelé a užší vedení domova, jednou měsíčně probíhají tzv. pedagogické rady. Veškerá osobní dokumentace každého dítěte je vedena systematicky, přehledně a je uložena s ohledem na ochranu osobních údajů. Evidenční systém domova kombinuje písemnou formu s vlastním elektronickým evidenčním systémem. Povinné údaje jsou evidovány, využívané systémy však nejsou propojeny, dochází tak k duplicitám zaznamenávání některých dat, z nichž některé nejsou totožné. Systém rovněž neumožňuje generovat souhrnná data, např. o počtu úteků, udělených opatření ve výchově apod., což významně ztěžuje autoevaluaci dětského domova. Celkově lze konstatovat, že stávající systém evidence dětského domova není efektivní. S tím úzce souvisí i nedostatky v kontrolní činnosti, které se projevíly neidentifikováním chyb v ukládání opatření ve výchově, toto pochybení přetrvává od minulé inspekční činnosti. Rizikem je i přetrvávající absence konkrétních postupů a odpovědnosti při řešení jednotlivých druhů rizikového chování.

Na řízení chodu domova se funkčně spolupodílí děti formou samosprávy, schází se zpravidla jednou za dva měsíce. V rámci ní se řeší např. zájmové aktivity, stravování, ztráty věcí, praní prádla, aj. Pozitivem je, že při úpravě vnitřního řádu byla samospráva také zapojena, zejména do nastavení kázeňských opatření např. za kouření v domově. Ze zápisů ze schůzek je patrné, že se jejími návrhy vedení domova zabývá a podněty se snaží uvádět do praxe.

Vzdělávání zajišťuje 17 vychovatelů včetně ředitele a 3 odborně kvalifikované asistentky pedagoga. Od minulé inspekční činnosti došlo k částečné obměně pedagogického sboru, aktuálně třetina vychovatelů nespĺňuje odbornou kvalifikaci, někteří pro její získání studují. Domovu se však stále daří zajišťovat péči o děti v rodinných skupinách jak ženami, tak i muži a děti se tak mohou průběžně identifikovat s rozdílnými vzorci chování jednotlivých

pohlaví, což přispívá ke kvalitě poskytované péče. Tým efektivně doplňuje psychologka, která je přítomna jeden den v týdnu a je k dispozici jak dětem, tak pedagogům.

Podpora profesního rozvoje pedagogických pracovníků vycházela z plánu dalšího vzdělávání, který byl sestaven s ohledem na přínos, potřeby a plynulý provoz domova, se zaměřením na oblast psychologie, prevence sociálně patologických jevů a na zvládání stresových situací. Domov umožňuje pedagogům vnímat a reflektovat svoji vlastní práci nebo vzájemné vztahy prostřednictvím pravidelné externí supervize.

Řediteli se dařilo získávat významné mimorozpočtové zdroje finanční i nefinanční povahy na zlepšení materiálních aj. podmínek, např. automobil na přepravu dětí na výlety a kulturní akce, došlo ke zlepšení ve vybavení RS. Nedostatky zjištěné ve vybavení domova při minulé inspekční činnosti byly odstraněny. Prostory RS jsou uspořádány podobně jako v rodině včetně vybavení moderními kuchyňskými spotřebiči, které jsou využívány hlavně o víkendech, kdy s přípravou jídel pomáhají děti samostatně v jednotlivých RS. Děti je v rámci volnočasových aktivit využívána nově zbudovaná keramická dílna a výtvarná učebna. Ke sportovním aktivitám slouží vnitřní tělocvična s posilovacími stroji a stolním tenisem, venkovní sportoviště a hřiště pro nejmenší děti. Objekt je plně bezbariérový. V celém objektu je zavedeno bezdrátové připojení k internetu.

Protiúrazová prevence je účinná, o čemž svědčí minimální počet úrazů. Budova byla v době inspekční činnosti zajištěna proti vstupu neoprávněných osob.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Dětský domov realizuje přijetí dítěte v úzké spolupráci se všemi účastníky. S přihlédnutím k věku a rozumovým schopnostem jsou děti při příchodu do domova prokazatelně seznamovány s jejich právy a povinnostmi, což děti v rozhovorech s inspektory potvrzovaly. Klíčový pracovník je dítěti přidělen v adaptačním období, děti ho znají a také v případě potřeby se na něj se svými problémy obrací. Na konci adaptačního období je každému dítěti přiděleným pedagogem zpracován PROD, jehož cíle vycházejí z aktuální osobnostní charakteristiky a z dosavadního hodnocení pobytu dítěte v domově. Sourozenci jsou rozdělováni do rodinných skupin v souladu s jejich přáním a doporučením psychologky zařízení. V době inspekční činnosti však tři čtvrtiny sourozeneckých skupin nebyly umístěny v jedné rodinné skupině, sourozenci byli umístěni i v několika skupinách. Jako důvod rozdělení sourozenců udávali pracovníci zařízení výrazné neshody mezi dětmi, což děti při rozhovorech s inspektory potvrdily. Na zlepšení vztahů mezi sourozenci však zařízení cíleně nepracovalo. Příležitostí ke zlepšení je cílená práce na zkvalitnění sourozeneckých vztahů s cílem jejich umístění v jedné rodinné skupině.

V hospitovaných činnostech domova byl patrný vysoce individuální přístup vychovatelů k jednotlivým dětem dle jejich specifických potřeb. Při inspekční činnosti byly sledovány odpolední aktivity ve všech šesti RS, v nichž jsou umístěny děti různého věku a pohlaví. Toto uspořádání přináší dětem vzájemné zkušenosti s dětmi v různém stupni vyspělosti a zároveň se vzájemně učí rozvíjet komunikační schopnosti a sociální citění.

Zařazené aktivity vycházely z týdenního plánu výchovně vzdělávací činnosti, který úzce navazoval na PROD, a odpovídaly cílům v ŠVP. Týdenní vzdělávací program výchovně vzdělávací činnosti režimově zajišťoval vhodný poměr mezi volným a řízeným časem dětí. V činnostech byla účelně zastoupena individuální práce dětí, spolupráce v menších skupinách i společné činnosti.

Různorodé činnosti a aktivity v RS účelně podporovaly komunikaci, rozumové a sociální dovednosti i návyky dětí. Při sledovaných činnostech byly uplatňovány formy a metody práce, které většinou vhodně rozvíjely osobnost dětí. Během odpoledne se děti účastnily zájmových aktivit v domově (např. výtvarný kroužek) i mimo něj (např. florbal). Děti jsou podporovány v navazování vrstevnických vztahů mimo domov prostřednictvím jejich široké účasti v externích zájmových nebo volnočasových aktivitách kterých, jak samy děti potvrdily, se rády účastní. Pedagogové dětem pravidelně umožňují trávit jejich volný čas na samostatných vycházkách, čehož většina z nich také využívá.

V RS probíhal pravidelný úklid, na kterém se děti podílely s ohledem na jejich individualitu. Komunikace vychovatelů s dětmi byla vstřícná, děti se na ně s důvěrou obracely s dotazy i žádostmi. Panovala příjemná atmosféra a bylo vidět, že pedagogové i děti mají k sobě navzájem pozitivní vztah. Ve všech realizovaných činnostech bylo patrné propojení s reálným životem. Vhodně byl využit i čas na relaxaci, sledování televize, hry se stavebnicí apod.

Sledovaná preventivní aktivita realizovaná externími odborníky ve skupině mladších dětí několika rodinných skupin byla zaměřena na prevenci kouření. Během aktivity byly děti vedeny k zamyšlení, jaké důsledky má kouření na lidský organismus. Vhodně byly využívány jejich zkušenosti, které vedly ke zdařilé besedě o důsledcích kouření.

Od předešlé inspekční činnosti došlo ke zlepšení v oblasti přípravy na samostatný život a nácviku hospodaření s penězi. Děti se podílejí na plánování jídelníčku a nákupu potravin, ze kterých si v rodinné skupině připravují o víkendech pokrmy. Rovněž si denně připravují s vychovatelem snídani a svačiny a podílí se na celkovém chodu domácnosti. V rozhovorech děti shodně uváděly, že s prostředky kapesného mohou zacházet vesměs dle vlastního uvážení, vychovatelé je vedou k hospodaření s penězi. Menší děti mají peníze uloženy u vychovatelů, starší u sebe.

Příprava dětí na vyučování probíhala buď samostatně, nebo u menších dětí s pomocí vychovatelů. Děti byly jimi vedeny k samostatnosti a zodpovědnosti za plnění svých denních povinností, vychovatelé jim v případě potřeby poskytovali podporu a vhodně je motivovali. Ke kompenzaci dopadu jiných životních podmínek do vzdělávání jsou využívány také prostředky z nadace Terezy Maxové, dětem je zajištěno cílené doučování.

Externí psycholog, který dochází pravidelně jednou týdně, s dětmi vede individuální i skupinové pohovory. Částečně plní také úkoly sociální pracovnice, která není dětem dlouhodobě k dispozici, a to zejména sledování vývoje chování dítěte, pomoc odcházejícím dětem apod.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Plány rozvoje osobnosti dítěte jsou zpracovány velmi podrobně podle individuálních potřeb dětí a s jejich spolupodílením se na tvorbě. Je z nich patrná velmi dobrá znalost dětí vychovateli, jejich vzdělávacích možností včetně speciálních vzdělávacích potřeb. Vyhodnocování probíhá pravidelně, formativně jsou hodnoceny pokroky dětí v jednotlivých oblastech. Klíčový pracovník monitoruje vývoj, výsledky, spokojenost a potřeby dítěte. Hájí jeho zájmy a udržuje s ním pravidelný individuální kontakt. V rámci péče je kladen důraz zejména na individuální přístup, vhodnou motivaci dítěte, jeho přípravu na vyučování, podporu volnočasových aktivit a rozvoj sociálních dovedností.

Neformální hodnocení výsledků a očekávání dětí probíhá s vychovatelem většinou ve večerních hodinách, kdy je dětem také ponechán prostor pro sebevyjádření. Děti

v rozhovorech uvedly, že své problémy obvykle řeší přímo s vychovateli, písemné formy využívají málo. Uvedly, že pobyt v domově hodnotí pozitivně.

Děti jsou hodnoceny také prostřednictvím opatření ve výchově, kdy pozitivní výchovná opatření spočívající většinou ve zvýšení kapesného výrazně převládala nad negativními. Výše kapesného byla dětem známa, věděly, že při pozitivním hodnocení mohou dostat vyšší částku. Z rozhovorů s dětmi vyplynulo, že hodnocení respektují, jejich smysl a účel je jim dobře znám a rozumějí mu. Od minulé inspekční činnosti však přetrvává nedostatek v ukládání kázeňských opatření ve výchově. V důsledku opakovaného zákazu samostatných vycházek jeho celková délka překračuje maximální dobu stanovenou vnitřním řádem.

Názor dětí na výběr školy je respektován při zohlednění jejich vzdělávacích schopností a možností. Kooperace s kmenovými školami dětí probíhá průběžně. Vychovatelé se pravidelně informují o prospěchu a chování dětí, dochází na třídní schůzky, náznaky školní neúspěšnosti jsou operativně řešeny. Příprava dětí s vychovateli na školu je kvalitní a většinou účinná. Výsledky jak výchovného působení, tak i výsledky vzdělávání ve školách, které děti navštěvovaly, byly průběžně projednávány na pedagogických radách.

Ke zlepšení došlo v oblasti řešení stížností a podnětů dětí. Ředitel se podněty zabývá a přijímá účinná opatření. S vychovateli, k jejichž osobám stížnosti dětí směřovaly, byly realizovány pohovory a následně byly vztahy mezi nimi a dětmi důsledněji monitorovány.

V prevenci rizikového chování využívá zařízení řadu činností a aktivit, včetně zapojení externích odborníků. Minimální preventivní program je ale stejně jako při minulé inspekční činnosti zpracováván formálně a nestanoví konkrétní postupy řešení jednotlivých druhů rizikového chování, ale pouze postupy doporučené metodickými pokyny. Porovnáním obsahu těchto programů pro školní roky 2021/2022 a 2022/2023 bylo zjištěno, že jsou takřka obsahově totožné. Rovněž vyhodnocení účinnosti programu za školní rok 2021/2022 nemá dostatečnou vypovídací hodnotu o účinnosti realizovaných opatření. Užívání návykových látek dětmi (převážně alkoholu a kouření) se zařízení dlouhodobě nedaří eliminovat. Počet úteků dětí je trvale nízký, ve sledovaném období se jednalo o jediné dítě, které však z domova utíkalo opakovaně a aktuálně je na diagnostickém pobytu v psychiatrické léčebně. Domov velmi úzce a ve prospěch dětí pravidelně spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními, s pracovníky sociálních odborů, soudy, s Policií ČR a dalšími orgány.

K harmonickému rozvoji osobnosti dětí přispívají četné aktivity organizované domovem i externími partnery, mj. sportovní a kulturní akce (filmová a divadelní představení, sportovní utkání a turnaje, výlety, ozdravné prázdninové pobyty, lyžařské pobyty). Do veřejného života obce nebo regionu se na významných akcích domov zapojuje také prezentací výrobků vytvořených dětmi a pěveckými vystoupeními.

Dětem je umožněn pravidelný kontakt se svými biologickými rodinami včetně víkendových či prázdninových pobytů. Ke komunikaci s rodinami využívají také telefonický kontakt, v rozhovoru potvrdily, že mohou zdarma používat telefon domova. K dispozici mají také připojení na wifi vlastními telefony. Ve vnitřním řádu domova je však stanoveno, že děti ve věku do 14 let včetně odevzdávají mobilní telefon v době, kdy mají mít podle vnitřního řádu večerku, což v rozhovorech potvrdily. Jejich právo na udržování kontaktu s blízkými osobami je tak narušeno.

Ředitel umožňuje mladým dospělým pokračovat v pobytu v domově po dosažení zletilosti. Před samotným odchodem z domova jsou pak děti či mladí dospělí systematicky připravováni na samostatný život dostatečnou dobu, k čemuž jsou využívány také dva startovací byty.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Opatření k odstranění nedostatků zjištěných při předešlé inspekční činnosti byla méně účinná, přetrvávají nedostatky v kontrolním systému a v nastavení konkrétních postupů pro řešení jednotlivých druhů rizikového chování,
- zlepšily se materiální a prostorové podmínky, využívány jsou oba startovací byty,
- došlo k obměně pedagogického sboru, snížila se jeho kvalifikovanost.

Silné stránky

- Dětskému domovu se daří vytvářet příjemnou, podnětnou a pohodovou atmosféru, podobající se rodinnému prostředí, což se pozitivně projevuje v chování, výchově a vzdělávání dětí,
- dětský domov úspěšně pokračuje v podpoře dětí v navazování vrstevnických vztahů mimo zařízení,
- při výchovné činnosti přetrvává vhodné zohledňování individuálních předpokladů, možností a vzdělávacích potřeb dětí,
- plány rozvoje osobnosti dítěte jsou individualizovány dle jednotlivých dětí a vychází z jejich pravidelného formativního vyhodnocování.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Postupy řešení rizikového chování dětí nejsou nastaveny konkrétně na podmínky zařízení,
- zařízení cíleně nepracuje na zkvalitňování vztahů mezi sourozenci, v zařízení je vyšší počet rozdělených sourozeneckých skupin,
- absence jednotného elektronického evidenčního systému, který by umožňoval efektivní přenos informací o dětech i chodu domova.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Zvýšit účinnost kontrolního systému, přijímat vhodná opatření a vyhodnocovat jejich účinnost,
- zavést vnitřní elektronický systém pro předávání informací o dětech,
- více se zaměřit na zkvalitňování sourozeneckých vazeb, aby bylo možné sourozence umístit do stejné rodinné skupiny.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení k termínu inspekční činnosti
2. Zřizovací listina čj.: OŠMS/1098/2001 s účinností od 1. dubna 2001 ve znění platných dodatků
3. Schválení na pracovním místě ředitele Dětského domova Unhošť, Berounská 1292 od 1. října 2018 na další šestileté období vydané Krajským úřadem Středočeského kraje dne 20. dubna 2018, čj.: 051564/2018/KUSK
4. Personální dokumentace pedagogických pracovníků vedená k termínu inspekce (rozpis přímé pedagogické činnosti, plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na roky 2022 a 2023 včetně přehledu aktivit, doklady psychické způsobilosti a trestní bezúhonnosti)
5. Ekonomická dokumentace k termínu inspekční činnosti (finanční vypořádání dotací poskytnutých příjemcům prostřednictvím kraje ze státního rozpočtu v roce 2022, závazné ukazatele rozpočtu 2022, účetní závěrka sestavená k 31. prosinci 2022)
6. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví platná ve školním roce 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
7. Koncepce rozvoje domova pro roky 2022-2024
8. Vnitřní řád dětského domova, vnitřní řád školní jídelny, účinné ke dni inspekce
9. Školní vzdělávací program dětského domova, účinný od 6. září 2016
10. Záznamy z rad (pedagogických) a provozních porad včetně podpisových listin za školní rok 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
11. Školní matrika, vedená v listinné podobě k termínu inspekční činnosti
12. Evidenční přehled umístěných dětí k termínu inspekční činnosti
13. Evidenční rozdělení do šesti rodinných skupin k termínu inspekční činnosti
14. Plány výchovně – vzdělávací činnosti dětského domova k termínu inspekční činnosti
15. Evidence dětí v dětském domově (plánování, denní záznamy rodinných skupin), vedená k termínu inspekce (vzorek)
16. Osobní spisy a PROD dětí evidovaných v dětském domově (vzorek)
17. Knihy návštěv za školní rok 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
18. Kniha denní evidence za školní rok 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
19. Minimální preventivní program Dětského domova, za školní roky 2021/2022, 2022/2023, vyhodnocení za školní rok 2021/2022
20. Záznamy z jednání spolusprávy dětí ve školním roce 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
21. Kapesné dětí jednotlivých rodinných skupin v roce 2022 a 2023 ke dni inspekční činnosti včetně podpisů dětí
22. Výroční práva o činnosti školského zařízení za školní rok 2021/2022
23. Internetové stránky //www.dd-unhost.cz//

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky

(g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Marina Ulbertová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Marie Richterová, školní inspektorka

Mgr. Jana Moulisová, školní inspektorka

Bc. Mária Kotvanová, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.